

Näringsdepartementet
Sekretariatet för EU och internationella frågor

Rådets möte (jordbruksministrarna) den 29 januari 2018

Kommitterad dagordning

Ansvarigt statsråd: Sven-Erik Bucht

Icke lagstiftande verksamhet

3. Ordförandeskapets arbetsprogram

- Föredragning av ordförandeskapet

Förslagens innehåll:

Det bulgariska ordförandeskapet väntas redogöra för sitt arbetsprogram och sina prioriteringar på jordbruks- och fiskeområdet.

På jordbrukssidan kommer fullt fokus läggas på diskussionen om den framtida jordbrukspolitiken samt jordbruksbudgeten i samband med förhandlingarna om den fleråriga budgetramen. Vidare kommer lantbrukarens ställning i livsmedelskedjan hanteras, utifrån kommande förslag från kommissionen. Information om handelsrelaterade jordbruksfrågor liksom situationen på jordbruksmarknaderna återkommer

regelbundet, och förhandlingarna om en ny spritförordning fortsätter under våren.

På *fiskeområdet* avser ordförandeskapet att driva arbetet med förslaget om tekniska regler vidare, samt inleda behandlingen av förslaget till förvaltningsplan för västra medelhavet. Det väntas även förslag för en ny kontrollförordning under det första halvåret av 2018. Utöver det innebär våren även förberedelser inför externa förhandlingar och möten i olika regionala fiskerierorganisationer, samt ett antal fiskepartnerskapsavtal.

Vad gäller *veterinära- och fytosanitära frågor och livsmedel* kommer det bulgariska ordförandeskapet prioritera arbetet med veterinärmedicinska produkter och läkemedel i foder. Ordförandeskapet tar även upp djurvälstånd som en prioriterad fråga, med särskilt fokus på djurskydd vid transporter. På det fytosanitära området lyfter ordförandeskapet upp arbetet med krishantering och behovet av kapacitetsuppbyggnad.

4. Meddelande från kommissionen; Framtiden för livsmedel och jordbruk

- Föredragning av kommissionen

- Diskussion

Förslagets innehåll:

Kommissionen presenterade den 29 november 2017 sitt meddelande med förslag till inriktning av den gemensamma jordbrukspolitiken (GJP) efter 2020. Kommissionen föreslår framför allt förändringar i politikens förvaltningsmodell där medlemsstaterna ges ett större ansvar för genomförandet. Detta innebär ökad subsidiaritet. I den nya modellen ska, enligt den föreslagna inriktningen, politikens mål samt vissa krav slås fast på EU-nivå, samtidigt som medlemsstaterna i större utsträckning ska ansvara för hur målen ska nås. Medlemsstaterna ska presentera hur man uppfyller målen genom den strategiska plan som varje land ska ta fram. Den strategiska planen ska omfatta GJP:s båda pelare.

Kommissionen ska fortsatt övervaka och kontrollera politiken samt följa upp budgetutnyttjandet.

I förslaget presenteras även förändringar av direktstödet, ny struktur för miljö- och klimatåtgärder, landsbygdsutveckling, generationsväxling samt förslag om teknisk utveckling och precisionsjordbruk liksom idéer vad gäller kunskapskedjan och rådgivning.

Förslag till svensk ståndpunkt:

Regeringen välkomnar kommissionens förslag till ny förvaltningsmodell, inklusive nationell strategisk plan, med ökat ansvar för medlemsstaterna och ökad subsidiaritet. Samtidigt som det är viktigt att en ökad subsidiaritet inte leder till en snedvridning av konkurrensen. Regeringen anser att förenkling och minskad administrativ börda ska vara en utgångspunkt i den kommande reformen med ett effektivare och mer förenklat revisionssystem, integrerad kontroll och revisionsstruktur samt målstyrning. Det är viktigt att den nya modellen innebär ett större fokus på riktade åtgärder och att kommissionen undviker detaljregler i sekundärlagstiftning och riktlinjer.

Det krävs även ett förändrat relativt fokus i GJP från den första pelarens direktstöd till den andra pelarens riktade åtgärder såsom i landsbygdsprogrammet. Det är vidare viktigt att säkerställa en fortsatt marknadsorientering av GJP. En ökad ambition för miljö och klimat ser regeringen som ett positivt budskap i meddelandet. Regeringen anser även att det är viktigt att diskussionen om framtida GJP beaktar behovet av budgetneddragningar som en följd av Storbritanniens aviserade utträde ur EU.

En effektivare jordbrukspolitik är nödvändig för att möta EU-gemensamma mål och åtaganden utöver fördragsbundna sådana, till exempel FN:s hållbarhetsmål samt EU-gemensamma miljö- och klimatåtaganden.

Regeringen ser positivt på att kommissionen lyfter generationsväxling inom jordbruket som en viktig fråga i kommande reform. Det är viktigt att underlätta för generationsväxling och att ta bort hinder för unga lantbrukares tillträde till sektorn.

Det saknas fortfarande en del klagörande information om den praktiska utformningen av förvaltningsmodellen för framtida GJP. Innan regeringen tar slutlig ställning till detaljer i förslaget behöver det klagöras hur politiken

kan leverera mot de målsättningar och den ambition som kommissionen uttryckt i meddelandet samt vilka krav och vilken ansvarsfördelning detta innebär.

Datum för tidigare behandling i riksdagen:

Frågan var föremål för överläggning i MJU den 7 december 2017 och samråd i EU-nämnden den 8 december 2017.

Fortsatt behandling av ärendet: Meddelandet kommer behandlas på flertalet jordbruks- och fiskeråd under våren fram till att lagförslag för den framtida jordbrukspolitikerna presenteras den 29 maj. Ett EU-sakråd är planerat till 20 februari.

Faktagromemoria: 2017/18:FPM36 Meddelande från kommissionen om framtiden för livsmedel och jordbruk

5. Marknadssituationen

- Information från kommissionen

Under 2015 och 2016 låg mjölkpriserna i EU, Sverige och globalt på en låg nivå. Situationen var mycket svår för mjölkbönder både i Sverige och i andra delar av EU. Marknadsbalansen förbättrades under 2017 och mjölkpriserna var höga framförallt på grund av rekordhöga smörpriser. Samtidigt har efterfrågan på protein liksom marknaden för skummjörkspulver varit svagare. Export av mjölkprodukter, särskilt mjölkpulver, från EU ökade under de första 10 månaderna av 2017. I övriga animaliesektorer är marknadsutvecklingen positiv i samtliga sektorer. Med undantag av gris låg det EU-genomsnittliga marknadspriset 2017 högre än 2016.

Slaktvinspriserna har sjunkit i EU de senaste månaderna. Vad gäller sockersektorn väntas EU-priserna bättre följa världsmarknadspriserna och det kommer att medföra ökad priströrlighet. Skillnaden mellan EU-priser och världsmarknadspriser för socker minskar. Prognosen är minskad EU import och i gengäld ökad export.

6. Handelsrelaterade jordbruksfrågor

- Information från kommissionen

Bakgrund:

Vid WTO-ministermötet i Nairobi i december 2015 lyckades medlemmarna enas om ett Nairobi-paket som bl.a. innebär en utfasning av exportbidrag. Inför WTO-ministermötet den 10–13 december 2017 i Buenos Aires fanns flera jordbruksfrågor på dagordningen: begränsningar av handelsstörande jordbruksstöd, en permanent lösning för offentlig lagerhållning för livsmedelsförsörjning, den särskilda skyddsmekanismen (SSM) för utvecklingsländer¹ samt stöd till bomullssektorn. WTO-ministermötet blev dock resultatlöst på jordbruksområdet och WTO-medlemmarna kunde inte heller enas om ett arbetsprogram för de fortsatta förhandlingarna. WTO-medlemmarna beslutade om att fortsätta förhandlingarna om att förbjuda fiskesubventioner som bidrar till ett ohållbart fiske för beslut vid nästa WTO-ministermöte 2019.

EU:s handelsagenda omfattar också frihandelsförhandlingar med ett flertal parter. De senaste åren har förhandlingarna med USA och det s.k. TTIP-avtalet (Transatlantic Trade and Investment Partnership), rönt störst uppmärksamhet, men som för närvarande inte är aktiva. EU avslutade förhandlingarna med Japan under 2017 där EU företrädesvis har offensiva jordbruksintressen. Ambitionen är att avsluta förhandlingarna med Mexiko och Mercosur² i början av 2018 samt starta med Australien och Nya Zeeland.

¹ Möjlighet för utvecklingsländer att tillfälligt höja tullarna vid stora importökningar eller låga importpriser

² Brasilien, Argentina, Uruguay och Paraguay

Övriga frågor

6 a) Situationen på sockermarknaden efter avskaffandet av kvotsystemet

- Information från den polska delegationen

Systemet med sockerkvoter avskaffades 2017. Polen tog upp frågan på i ministerrådet under hösten 2016 då de befarade att konkurrensen och sockerproduktionen inom EU skulle drabbas negativt. Polens fråga gällde då prognoser och verktyg efter sockerkvoternas avskaffande. Det saknas i dagsläget information om vad Polen önskar ta upp mer specifikt vid detta rådsmöte.

6 b) Situationen på marknaden för griskött

- Information från den polska delegationen

Polen har aviserat att de önskar lyfta frågan om marknaden för griskött på rådsmötet. Det saknas i dagsläget mer information, men troligen är utgångspunkten att priset på griskött har sjunkit de senaste månaderna.

6 c) Slutsatser från ministerkonferensen om *Xylella fastidiosa* (Paris den 1 december 2017)

- Information från den franska delegationen

Bakterien *Xylella fastidiosa* är en av de allvarligaste växtskadegörarna i världen. Flera medlemsstater i södra EU har drabbats av utbrott. Bakterien angriper bland annat olivträd och vinstockar. EU har beslutat om nödåtgärder för att

förhindra vidare spridning (gäller mer än 300 olika växtslag). Ministrar från de tio mest berörda medlemsstaterna deltog tillsammans med kommissionen vid en ministerkonferens i Paris i december för att diskutera åtgärder mot skadegöraren. Frankrike avser att vid rådsmötet informera om slutsatserna från konferensen. Bland annat konstaterades att riskanalys och riktlinjer behöver uppdateras och att EU-samarbete är nödvändigt, samt behovet av ökad informationsspridning internationellt. Kommissionen avser även att satsa forskningsmedel för bekämpning av denna skadegörare.